

Ìwé Jóèlì àti Ijọ Adventist Ojọ-Ìsinmi Keje ti Laodicea - Nọmbà Méjìlélógún

Jeff Pippenger

2026-01-02

Nọmbà Méjìlélógún

A wà ní àárín ọ̀nà nínú àwọn itọ́kasí méréń sí Ísírẹ̀lì àtíjọ́, gégé bí iran “ejò paramọ̀lẹ̀” nínú àpilẹ̀kọ tí ó ẹ̀sẹ̀. Nínú Mátíù, Jòhánù àti Jẹ̀sù pé àwọn Farisí àti Sadusí ní iran ejò paramọ̀lẹ̀. Jòhánù dúró fún ibèrẹ̀ ilàna idánwò kan tí a fi mò ọ́ nígbà tí ó kóni pé Jẹ̀sù, ẹ̀ni tí yóò tò ọ́ lẹ́yìn—yóò fọ́ ilẹ̀ ipakà Rẹ̀ mò pátápátá. Jẹ̀sù fi kún ilàna idánwò ti Jòhánù, nípa fifi ilàna idájọ́ sí i, bí Ó ẹ̀ tọ́ka sí ayaba Sẹ̀bà àti Nínẹ̀fẹ̀. Idájọ́ ń ẹ̀lẹ̀ ní iran kẹ́rin, ẹ̀gbé kan sì nínú idájọ́ náà fi ara hàn gégé bí ejò, nítorí baba wọn ni Èṣù. Jẹ̀sù fi kún ọ̀ràn iran kẹ́rin tí ń wá àmì, nígbà tí àmì náà wà ní gbangba lójú wọn.

Nínú Mátíù orí kẹ̀tálélógún, a fi “ẹ̀gbé” tí ó wà lórí àwọn Farisí àti àwọn Sadusí hàn, a sì tún so ilàna idánwò àti idájọ́ pọ̀ mò iran ikeyìn. Orí kejìlélógún pèsè àyè fún àwọn ẹ̀gbé inú orí kẹ̀tálélógún.

Nígbà tí àwọn Farisi péjọ pọ̀, Jẹ̀sù bèèrè lówó wọn pé, Kí ni ẹ̀yin rò nípa Kristi? ọ̀mọ ta ni í ẹ̀?

Wọn wí fún un pé, Ọ̀mọ Dafidi.

Ó wí fún wọn pé, Báwo ní Dáfídi, nípa Èmí, ẹ̀ ń pé é ní Olúwa, nígbà tí ó wí pé, Olúwa sọ fún Olúwa mi pé, Jókòó ní ọ̀wọ́ ọ̀tún mi, títi èmi yóò fi sọ àwọn ọ̀tá rẹ̀ di àpótí-ẹ̀sẹ̀ rẹ̀? Nítorí náà, bí Dáfídi bá pé é ní Olúwa, báwo ni ó ẹ̀ jẹ́ ọ̀mọ rẹ̀?

Kò sí ẹ̀ni tí ó lè dá a lóhùn pẹ̀lú ọ̀rọ̀ kan; bèẹ̀ ni kò sí ẹ̀ni tí ó tún gbójúgbóyà láti bèèrè ibèèrè kankan sí i láti ojọ́ náà lọ. Mátíù 22:41–46.

Nígbà tí ilẹ̀kùn ti pa sí ibásepọ̀ kankan mò, Jesu sì tún gbé àwọn ẹ̀gbé méjọ kalẹ̀ nínú orí tí ó tẹ̀lẹ̀. Nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tálá, ẹ̀gbé náà jẹ́ fún pípa àwọn ilẹ̀kùn sí ijọba ọ̀run. Láti inú àwọn ilẹ̀kùn Ọ̀run ni a ti tú ọ̀jọ̀ ikeyìn jáde. Àwọn ẹ̀gbé méjọ náà sọ̀rọ̀ nípa àwọn tí ń jẹ́wọ́ pé àwọn ń sí ilẹ̀kùn tí kò sí ẹ̀ni tí ó lè sí, tí wọn sì ń ti ilẹ̀kùn tí kò sí ẹ̀ni tí ó lè ti. Nínú iran, a fi àwọn tí kò tẹ̀lẹ̀ Kristi sínú Ibi Mímọ́ Jùlọ̀ hàn Sister White bí wọn ti ń rán àwọn àdúrà wọn lọ sí ibi mímọ́ tí ó sọ̀fo, níbi tí Satani, tí ó ń ẹ̀ bí ẹ̀ni pé ọ̀n ni Kristi, ti mú wọn gbàgbọ̀ pé ohun gbogbo wà ní itòsí. Wọn ti tún sí ibi mímọ́, wọn sì ti pa Ibi Mímọ́ Jùlọ̀.

“Ọ̀pọ̀ èniyàn ni ń wo ihùwàsí àwọn Júu nínú kọ̀ Kristi sílẹ̀ àti kíkàn án mò àgbélẹ̀bùù pẹ̀lú ibèrù ńlá; bí wọn sì ti ń ka itàn itijú àti ilòkulò tí a fi ẹ̀ ẹ̀, wọn ro pé wọn nífẹ́ Rẹ̀, àti pé wọn ki yóò ti sẹ́ Ọ́ gégé bí Pétérù ti ẹ̀, tàbí kí wọn kan Ọ́ mò àgbélẹ̀bùù gégé bí àwọn Júu ti ẹ̀. Sùgbón Olọ̀run, ẹ̀ni tí ń ka ọ̀kàn gbogbo èniyàn, ti mú ifẹ́ yẹn fún Jẹ̀sù tí wọn jẹ́wọ́ pé wọn ní wá sí ibi idánwò. Gbogbo ọ̀run fi ifẹ́ ọ̀kàn tí ó jinlẹ̀ jùlọ̀ wo bí a ẹ̀ gba ihìn iṣẹ̀ àngẹ̀lì kìn-in-ní. Sùgbón ọ̀pọ̀ nínú àwọn tí ń jẹ́wọ́ pé àwọn nífẹ́ Jẹ̀sù, tí wọn sì ń da omijé sílẹ̀ bí wọn ti ń ka itàn àgbélẹ̀bùù, fi ẹ̀ ẹ̀lẹ́yà ihìn rere ibòwọ̀ Rẹ̀. Dípò kí wọn fi ayọ̀ gbà ihìn iṣẹ̀ náà, wọn sọ̀ pé

itànjẹ ni. Wọn kórííra àwọn tí wọn fẹ́ ifarahàn Rẹ̀, wọn sì ti ilẹ̀kùn àwọn ijọ pa mọ́ wọn lójú. Àwọn tí wọn kọ̀ ihìn isẹ́ kin-in-ní nàà kò lè rí ànfààní kankan gbà láti ọ̀dò èkejì; bẹ̀ẹ̀ ni wọn kò sì rí ànfààní gbà láti inú igbe ọ̀gànjọ̀, èyí tí ó yẹ kí ó pèsè wọn sílẹ̀ láti wọ̀ pẹ̀lú Jèsù nípa igbàgbọ̀ sínú ibi mímọ̀ jùlọ̀ nínú ibi mímọ̀ ọ̀run. Nípa kọ̀ àwọn ihìn isẹ́ méjèjì tí ó ǵájú nàà sílẹ̀, wọn ti sọ̀ ọ̀ye wọn di òkùnkùn tó bẹ̀ẹ̀ gẹ́gẹ́ tí wọn kò fi lè rí ìmọ̀lẹ̀ kankan nínú ihìn isẹ́ àngẹ̀lì kẹ̀ta, èyí tí ń fi ọ̀nà hàn sínú ibi mímọ̀ jùlọ̀. Mo rí i pé gẹ́gẹ́ bí àwọn Júù ti kan Jèsù mọ̀ àgbélébùù, bẹ̀ẹ̀ ni àwọn ijọ̀ aláílódodo ní orúkọ̀ ti kan àwọn ihìn isẹ́ wònyí mọ̀ àgbélébùù; nítòrí nàà wọn kò ní ìmọ̀ ọ̀nà tí ń wọ̀ ibi mímọ̀ jùlọ̀, wọn kò sì lè rí ànfààní gbà láti inú ibẹ̀bẹ̀ Jèsù níbẹ̀. Gẹ́gẹ́ bí àwọn Júù, tí wọn rú àwọn ẹ̀bọ̀ asán wọn, bẹ̀ẹ̀ ni àwọn wònyí ń gbé àwọn àdúrà asán wọn sókè sí yàrá tí Jèsù ti fi sílẹ̀; Satani sì, ní inú dídùn sí itànjẹ̀ nàà, gbà àwò ẹ̀sin wọ̀, ó sì ń darí ọ̀kàn àwọn ẹ̀ni tí ń jẹ̀wọ̀ ara wọn ní Kristẹ̀ni wònyí sọ̀dò ara rẹ̀, nípa ṣiṣiṣẹ̀ pẹ̀lú agbára rẹ̀, àwọn ààmì rẹ̀, àti àwọn isẹ́ ìyanu irọ̀, láti fi mú wọn ṣiṇṣin nínú idẹ̀kùn rẹ̀.” Early Writings, 258–261.

Èsẹ̀ kẹ̀rínlá jẹ̀ ègbé nítòrí jíjẹ̀ ilé àwọn opó run àti àdúrà gígùn. Ègbé inú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀cẹ̀dógún jẹ̀ nítòrí pípa àwọn aláìgbàgbọ̀ tí wọn yí padà di ọ̀mọ̀ ọ̀run àpáàdì ní ilọ̀po méjì ju bí àwọn fúnra wọn ti rí lọ̀. Nínú ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rindínlógún títí dé ọ̀gún-lé-mejì, àwọn ẹ̀niyàn búburú nàà ń fi tẹ̀mpìlì búra.

“Ìwònyí kí í ẹ̀ ọ̀rọ̀ Sister White, sùgbọ̀n ọ̀rọ̀ Olúwa ni, aṣojú Rẹ̀ sì ti fi wọn fún mi kí èmi lè fi wọn fún yín. Ọ̀lọ̀run ń pè yín pé kí ẹ̀ má ṣiṣiṣẹ̀ mọ̀ ní idí-egbẹ̀kẹ̀ pẹ̀lú Rẹ̀. A fi ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ itọ̀ni fúnni nípa àwọn ẹ̀niyàn tí ń pe ara wọn ní Kristẹ̀ni nígbà tí wọn ń fi àwọn àbùdá Sátáni hàn, tí wọn sì ń tako ilọ̀sìwájú òtítọ̀ nípa ẹ̀mí, ọ̀rọ̀, àti isẹ̀, tí wọn sì dájú pé wọn ń tẹ̀lẹ̀ ọ̀nà tí Sátáni ń darí wọn sí. Nínú lílẹ̀ ọ̀kàn wọn ni wọn ti gba àṣẹ̀ láwọ̀, èyí tí kò jẹ̀ tiwọn rárá ní ọ̀nà kankan, tí kò sì yẹ̀ kí wọn ló. Olúkọ̀ ńlá nàà wí pé, ‘Èmi yóò sì yí i pa dà, yí i pa dà, yí i pa dà.’ Àwọn ẹ̀niyàn ń wí ní Battle Creek pé, ‘Tẹ̀npìlì Olúwa, tẹ̀npìlì Olúwa ni àwa,’ sùgbọ̀n wọn ń lò iná àìmọ̀. Ọ̀kàn wọn kò rò, a kò sì tẹ̀ wọn sílẹ̀ nípasẹ̀ oore-ọ̀fẹ̀ Ọ̀lọ̀run.” Manuscript Releases, volume 13, 222.

Nínú ẹ̀sẹ̀ kọ̀kàndínlógún àti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀rínlélógún, ègbé nàà jẹ̀ nítòrí ikòsílẹ̀ idájọ̀ ọ̀dodo, àánú, àti isòtítọ̀. Èsẹ̀ karùn-ún-dín-lógbọ̀n àti ẹ̀sẹ̀ kẹ̀fà-dín-lógbọ̀n sọ̀ nípa ẹ̀tan ifarahàn bí ẹ̀ni pé a wẹ̀ ita ife nàà mọ̀, sùgbọ̀n kí í ẹ̀ inú rẹ̀.

“A ní isúra yíi,’ ni aposteli nàà tẹ̀sìwájú, ‘nínú àwọn ohun èlò amọ̀, kí ọ̀lá àgbàyanu agbára nàà lè jẹ̀ ti Ọ̀lọ̀run, kí í sì í ẹ̀ tiwa.’ Ọ̀lọ̀run ì bá ti lè kẹ̀de òtítọ̀ Rẹ̀ nípasẹ̀ àwọn àngẹ̀lì aláílẹ̀sẹ̀, sùgbọ̀n èyí kí í ẹ̀ ètò Rẹ̀. Ó yan àwọn ẹ̀niyàn, àwọn ẹ̀niyàn tí a yí ká pẹ̀lú àìlera, gẹ́gẹ́ bí irinsẹ̀ nínú mímú àwọn ète Rẹ̀ ẹ̀. A fi isúra aláìniye sí inú àwọn ohun èlò amọ̀. Nípasẹ̀ àwọn ẹ̀niyàn ni a ó fi àwọn ibùkún Rẹ̀ rán dé ayé. Nípasẹ̀ wọn ni a ó fi mú ọ̀go Rẹ̀ tàn síta sínú òkùnkùn ẹ̀sẹ̀.” Acts of the Apostles, 330.

Nígbà nàà ni ẹ̀sẹ̀ kẹ̀tádínlógúbọ̀n àti kẹ̀tádínlógúbọ̀n lé méjì ẹ̀ àfihàn àwọn ẹ̀ni búburú gẹ́gẹ́ bí ibojì tí a fi funfun bo, ní fifi í so mọ̀ Sẹ̀bínà ti Isaiah orí kejìlélógún, níbi tí Sẹ̀bínà ti ń gbéraga nínú ibojì àgbàyanu tí ó ń kọ̀, sùgbọ̀n tí kì yóò wà nínú rẹ̀ lááláá; nítòrí Ọ̀lọ̀run yóò ta á jáde kúrò ní ẹ̀nu Rẹ̀ sí pápá jíjìn. Pápá jíjìn nàà ni a sọ̀jú rẹ̀ nípasẹ̀ ibojì wòlìi èké ti Beteli, ẹ̀ni tí ó darí wòlìi aláìgbọ̀ràn sí isinkú sínú ibojì kan nàà. Nígbà nàà ni ègún kejo wí pé:

Ègbé ni fún yín, ẹ̀yin akọ̀wé àti àwọn Farisi, aláìgbàgẹ̀bè! nítòrí ẹ̀yin ń kọ̀ àwọn ibojì àwọn wòlìi, ẹ̀ sì ń ẹ̀ ọ̀ṣọ̀ àwọn ibojì àwọn olódodo, Ẹ̀ sì ń wí pé, Bí àwa bá wà ní ojọ̀ àwọn baba wa,

àwà kí bá tí bá wọn kópa nínú èjè àwọn wòlì. Nítorí nàà èyin jẹrì sí ara yín pé, ọmọ àwọn tí wọn pa àwọn wòlì ní yín. Nítorí nàà ẹ kún ọ̀sùwọn àwọn baba yín.

Èyin ejò, èyin iran paramòlẹ̀, báwo ni èyin yóò ti lè bọ̀ lọwọ̀ ẹbi ọrun àpáàdì?

Nítorí nàà, wò ó, èmi rán àwọn wòlì, àti àwọn ọlọgbọn èniyàn, àti àwọn akòwé sí yín: diẹ nínú wọn ni ẹ ó pa, tí ẹ ó sì kàn mó àgbélébùú; diẹ nínú wọn ni ẹ ó nà nínú àwọn sínáogògù yín, tí ẹ ó sì ẹ inúnibini sí wọn láti ilú dé ilú: kí gbogbo èjè olódodo tí a ti ta sórí ilẹ̀ ayé lè bà lé yín, láti èjè Ábẹ̀lì olódodo títí dé èjè Sekaráyà ọmọ Bárakià, ẹni tí ẹ pa láàárín tẹ̀npilì àti pepe.

Lóòótọ̀ ni mo wí fún yín, gbogbo nńkan wònyí yóò dé sórí iran yí. Mátìù 23:29–36.

Àwọn ejò, tí wọn jẹ iran paramòlẹ̀, ni a n ẹ idájọ nínú ẹsẹ nàà. Nínú ẹsẹ nàà, idájọ nàà kò dá lóri ẹrì ayaba Sẹ̀bà àti Nínẹ̀fẹ̀, bí kò ẹ lóri èjè Ábẹ̀lì títí dé Sakaráyà. Iran kẹrin, àwọn tí wọn jẹ paramòlẹ̀, ni a n dá léjọ nípasẹ̀ ẹlẹ̀rì méjì láti inú itàn ita Ísírẹ̀lì àtijọ̀ àti ẹlẹ̀rì méjì láti inú itàn inú Ísírẹ̀lì àtijọ̀. Lúùkù orí kẹta ni ikeyin nínú àwọn itọkasí mẹrin sí àwọn paramòlẹ̀ ti iran kẹrin àti ikeyin, ó sì jẹ afiwéra pẹ̀lú Mátìù orí kẹta nikan. Àwọn itọkasí mẹrin tí n fi hàn pé nígbà idájọ̀ ikeyin ilẹ̀ Ọlọrun, ní àkókò iran kẹrin, ẹyà kan yóò fihàn iwà wọn gégé bí ọmọkúnrin àti ọmọ̀bínrin Sátàni, àti ẹyà keji gégé bí ọmọkúnrin àti ọmọ̀bínrin Ọlọrun. Ilàna idánwò tí ó bèrẹ̀ ipinya nàà bèrẹ̀ nígbà tí ojìşẹ̀ tí n pèsè ọ̀nà sílẹ̀ fún Ojìşẹ̀ Májẹ̀mù nàà gbé ohùn rẹ̀ sókè ní aginjù.

Nínú àşọ̀ mímọ̀ tí Ìwé Mímọ̀ hun, àwọn orúkọ̀ kí í ẹ àmì idánimọ̀ lasán, bí kò ẹ àwọn àşotẹ̀lẹ̀ tí a fòrò pẹ̀lẹ̀pẹ̀lẹ̀ sọ—àwọn orin keji tí a kọ̀ ní isàlẹ̀ ojù itàn, tí n şì ọkàn iràpadà payá. Nígbà tí a bá şètò itumọ̀ àwọn àtomọ̀dọ̀mọ̀ láti ọ̀dọ̀ Adamu títí dé Noa sínú gbólóhùn kan, ó mú iránşẹ̀ kan jáde tí ó bá itàn tí idílẹ̀ iran nàà dúró fún mu. Adamu tumọ̀ sí “èniyàn,” Seti sí tumọ̀ sí “èyí tí a yàn.” Enoshi tumọ̀ sí “ẹlẹ̀kú” (ẹni tí ikú n bà lé), Kenani sí tumọ̀ sí “ibànújẹ.” Nípasẹ̀ “iyin/ibúkún Ọlọrun” (Mahalaleli), Ọrun yóò “sọkalẹ̀” (Jaređi). Ọrun sọkalẹ̀ gégé bí “ẹni tí a yà sí mímọ̀ tabi ẹni tí a fi ọ̀róró yàn” (Enoki), ẹni tí ó kẹde iránşẹ̀ idájọ̀ nípasẹ̀ ọmọ̀ rẹ̀ Metusela (“nígbà tí ó bá kú, a ó rán an”). Ikú rẹ̀ yóò jẹ góngó itujáde “alágbára” kan ti Èmí Mímọ̀, tí a şàpẹ̀rẹ̀ rẹ̀ nípasẹ̀ Lameki (ẹmì) tí ó darapọ̀ mó Metusela gégé bí Èkún Ọ̀gànjọ̀ tí darapọ̀ mó àngẹ̀lì keji. Metusela ni àngẹ̀lì keji, Lameki sí ni Èkún Ọ̀gànjọ̀ tí ó dé góngó nígbà ikún-omi Noa.

Ní sókí sí i, àwọn orúkọ̀ nàà n kẹde pé: “A yàn èniyàn sípò gégé bí ẹlẹ̀ran ara tí ikú àti ibànújẹ ti di tirẹ̀, nítorí Adamu àkọ̀kọ̀; şùgbọn nípasẹ̀ ibúkún Ọlọrun, Kristi ya ara Rẹ̀ sọtọ̀ láti sọkalẹ̀ wá, ní kíkìlọ̀ idájọ̀ nípasẹ̀ ikú Rẹ̀ lóri àgbélébùú, èyí tí itujáde alágbára ti Èmí Mímọ̀ tẹ̀lẹ̀.”

Àwọn orúkọ̀ mẹwàá wònyí kó ihinrere nàà jọ̀ ní sókí, nígbà tí wọn sì n tọpasẹ̀ itàn ayé láti işẹ̀dá títí dé ọ̀jò ikeyin, tí ó parí ní Ìgbàbọ̀ Wíwá Keji. Àmì-işàpẹ̀rẹ̀ yí, tí a fi pamọ̀ sínú àwọn orúkọ̀ nàà, rí ibámu rẹ̀ nínú Ìfihàn. Jẹnẹ̀sìsì fi itàn iran alpha hàn, àti 144,000 ti Ìfihàn 7 fi imúşẹ̀ omega hàn nínú iyókù tí a fi èdìdì dì.

Júdà tumọ̀ sí “iyin,” Rúbẹ̀ni tumọ̀ sí “wò ó, ọmọkúnrin kan,” Gáđì tumọ̀ sí “oriire/ogunlógò,” Áşẹ̀rì tumọ̀ sí “aláyọ̀/alábúkún,” àti Náfútálì tumọ̀ sí “ijàkadì.” Mánásẹ̀ tumọ̀ sí “mímúni gbàgbé,” Símeónì tumọ̀ sí “gbògbò,” Léfi tumọ̀ sí “àpapọ̀/mímọ̀ pọ̀,” Ísàkà tumọ̀ sí “èrè,” Sébúlunì tumọ̀ sí “ọ̀lá/ìgbékalẹ̀,” Jósẹ̀fù tumọ̀ sí “imúgbòòrò,” àti Bẹ̀njámìnì tumọ̀ sí “ọmọ ọwọ ọtún.”

Àwọn tí n tẹ̀lẹ̀ Kìnniùn ẹ̀yà Júdà ni àwọn ọmọ Ọlórún, tí a fi oríire bù kún bí wọn ti n gba inú idánwò kan kojá, iyeṅ ìjàkadì pẹ̀lú Ọlórún gégé bí Jákòbù ti ẹ. Nípasẹ̀ ìjàkadì yìí, a gbàgbé ẹ̀şẹ̀ wọn nínú ilàṅà ìşodímímọ̀ tí ó jáde láti inú gbígbọ̀ Ọ̀rọ̀ Ọlórún, ẹ̀yí sì tún so wọn mọ̀ Kristi nínú ibáşepọ̀ májẹ̀mú. Èrè wọn ni láti máa gbé pẹ̀lú olá pẹ̀lú Kristi lóri itẹ̀ Rẹ̀, bí wọn ti jókòó ní àwọn ipò ọ̀run, nígbà tí Ọlórún n ló wọn láti mú ìjọba Rẹ̀ dàgbà—nípa pípe ọ̀pọ̀lọ̀pọ̀ èniyàn nílá nàá jáde kúrò ní Bábílónì gégé bí àwọn ọmọ ọ̀wọ̀ ọ̀tún Rẹ̀.

Àwọn ọmọkùnrin mẹ̀fà tí Leah bí ni Rueben, Judah, Simeon, Levi, Issachar àti Zebulun. Ọmọ-ọ̀dọ̀bìnrin rẹ̀, Zilpah, ẹ̀ni tí orúkọ rẹ̀ tùmọ̀ sí “ìşàn olóòrùn dídùn,” bí ọmọkùnrin méjì—Gad àti Asher. Àwọn ọmọkùnrin méjì tí Rachel bí ni Joseph àti Benjamin. Bilhah, ọmọ-ọ̀dọ̀bìnrin Rachel, tùmọ̀ sí “onítjù tàbí aláìgboyà,” àwọn ọmọkùnrin rẹ̀ sì ni Dan àti Naphtali. Ní ti àşotẹ̀lẹ̀, itàn iran nìbí n pèsè ọ̀pọ̀ ilà fún irònú. Kò dàbí alfa àti iran mẹ̀wàá nínú Genesisi orí kàrùn-ún, omega ní ọmọ-ọ̀mọ̀dọ̀mọ̀ méjìlá, pẹ̀lú àwọn oníyí àşotẹ̀lẹ̀ pàtó tirẹ̀. Nínú ẹ̀gbẹ̀rún lónà ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rìnlélógójì, a kò mẹnuba Dan, Manasseh sì fi ipò arákùnrin rẹ̀ Ephraim rọ̀pọ̀.

Ìdílẹ̀-iran alfa ti Jẹ́nẹ̀sìsì bá idílẹ̀-iran omega ti Ìfihàn mu, nítorí Jẹ́nẹ̀sìsì n tọ̀ka sí işẹ̀ àtòrunwá Kristi nínú igbàlà, Ìfihàn sì n tọ̀ka sí àwọn ẹ̀ni tí, nínú imùşẹ̀ omega ti àşotẹ̀lẹ̀ alfa nàá, mú ilẹ̀rí àti àşotẹ̀lẹ̀ gan-an tí a gbé kalẹ̀ nínú àşotẹ̀lẹ̀ alfa nàá şẹ̀ pátápátá.

Lílo àwọn ilà méjèèjì wònyí ni àwọn onímọ̀-ìmọ̀-ẹ̀şin máa n şẹ̀ lópọ̀ igbà, şùgbọ̀n kí í şẹ̀ pẹ̀lú iwòye ọ̀nà ilà lóri ilà rí. Àwọn iran méjèèjì nínú Jẹ́nẹ̀sìsì àti Ìfihàn n pèsè ẹ̀lẹ̀rìí méjì pé Ọlórún n sọ̀rọ̀ ní ipele kejì. Èdè kan ni ẹ̀rì tí a kọ̀ sílẹ̀ gégé bí a ti gbasilẹ̀ rẹ̀, àti pé ilà kejì kan nínú ẹ̀rì nàá ni a gbé kalẹ̀ ní ipele àpẹ̀rẹ̀. Àwọn onímọ̀-ìmọ̀-ẹ̀şin sáà máa n dáwọ̀ dúró ní àkíyèsì ojú-òde nìkan nípa iròyìn tí a fi ránşẹ̀ nípasẹ̀ itumọ̀ àwọn orúkọ nínú Jẹ́nẹ̀sìsì àti Ìfihàn. Wọn ka ohun tí wọn rí sí ohun àjẹ̀jì tuntun kan tí ó n sọ̀rọ̀ sí nípa ogbọ̀n èniyàn tiwọn fúnra wọn, gégé bí a ti fi hàn nínú agbára iwà-mímọ̀ àgàbàgèbè wọn láti rí àpẹ̀jùwe inú itumọ̀ àwọn orúkọ nàá. Wọn kí í rí iròyìn tí a gbé kalẹ̀ nínú àwọn ọmọkùnrin méjìlá Íşímáẹ̀lì. Wọn kò rí àwọn iran Jẹ̀sù nínú Mátíù àti Lúùkù dáadáa. Wọn kò rí àwọn iran àwọn ọ̀ba méje ikeyìn ti Júdà, àti àwọn ọ̀ba méje ikeyìn ti Ísírẹ̀lì, tàbí àwọn ọ̀ba méje àkókó tí Júdà tàbí àwọn ọ̀ba méje àkókó ti Ísírẹ̀lì.

Nígbà tí mo bá n sọ̀ pé wọn kò rí i, ohun tí mo tùmọ̀ sí ni pé bí o bá bèèrè lówọ̀ Google bóyá àwọn ẹ̀kọ̀ wà nípa àwọn idílẹ̀ iran wònyí, idáhùn nàá ni “bẹ̀è ni,” fún Adamu tí tí dé Noa nínú Genesisi, àti “bẹ̀è ni” fún ọ̀gọ̀rùn-ún mẹ̀rìnlélógójì ẹ̀gbẹ̀rún nàá. Şùgbọ̀n şẹ̀ wọn n lo àwọn ọmọ-ọ̀nà mẹ̀wàá Abram nínú Genesisi mọ̀kànlá ní ọ̀nà yìí bí? Rára. Şẹ̀ wọn n lo iran idílẹ̀ Kaini àti iran idílẹ̀ Şeti? Bẹ̀è ni, şùgbọ̀n wọn jìnnà sí itumọ̀ gidi tó bẹ̀è tí ó fi dà bí ẹ̀ni pé wọn wà lóri kókó mii pátápátá. Kò sí àní-àní pé wọn n sọ̀rọ̀ nípa àwọn iran idílẹ̀ Kristi nínú Matteu àti Luku, şùgbọ̀n lẹ̀şẹ̀kan sí i, wọn şinà sí ibi àfojúsùn lónà jìjìn gan-an. Kí ló dé tí ẹ̀yí fi şẹ̀ pàtàkì, ni o bèèrè? Nítorí mo ní èrò láti fi àkótán gbòòrò kan hàn nípa àwọn ilà iran idílẹ̀ àşotẹ̀lẹ̀ wònyí, mo sì fẹ̀ kí ó yé kedere láti ibèrẹ̀ pé ohun tí mo n gbímọ̀ sí ni láti dá itumọ̀ pàtàkì iran kẹ̀rin mọ̀ gégé bí àmi àşotẹ̀lẹ̀ Bibeli. Àkótán àwọn iran idílẹ̀ wònyí yóò ràn wá lówọ̀ nípa ẹ̀yí, şùgbọ̀n yóò jẹ̀ àibikítà nìhà ẹ̀nikẹ̀ni, bí wọn bá rò pé àkótán şókí tí ó rọ̀rùn ti àwọn ǹnkan wònyí tí yóò tẹ̀ lé e ni gbogbo ohun tí ó wà láti lóye nípa àwọn ilà iran idílẹ̀ wònyí.

Léyìn ìtàn ìran láti ọ̀dọ̀ Ádámù dé Nóa, a rí ilà méjì ti ìtàn ìran nínú orí kẹ̀rin àti karùn-ún ti Jẹ́nẹ́sìsì. Àwọn ilà méjì wọ̀nyí ni a ọ̀jù fún nípasẹ̀ àwọn ọ̀mọ-ọ̀mọ̀ Kéèni àti àwọn ọ̀mọ-ọ̀mọ̀ Sẹ̀ti. Kò dàbí ìtàn ìran láti ọ̀dọ̀ Ádámù dé Nóa tí ó ọ̀jù fún ọ̀mọ-ọ̀mọ̀ mẹ̀wáá, ilà Sẹ̀ti àti Kéèni méjèjèjì dá ọ̀mọ-ọ̀mọ̀ méjọ̀ mọ̀. Nítorí èyí, a gbódò ká wọn sí àkókò méjì ti mẹ̀rin-mẹ̀rin. Sẹ̀ti àti Kéèni jẹ̀ ààmì májẹ̀mù, Kéèni sì n ọ̀jù fún àwọn tí, nínú Aísáyà méjilélógún àti mọ̀kàndínlógún, ẹ̀se májẹ̀mù ikú, èyí tí a ó tú ká nígbà ijìyà àkúnya tí n kún àgbà. Wọn ni àwọn tí n kọ̀ ilé wọn lé orí iyanrìn. Àwọn tí n kọ̀ lé orí Àpáta, n ẹ̀se májẹ̀mù iyè gégé bí a ti ọ̀jù rẹ̀ nínú Peteru Kìn-ín-ní, orí kejì, gégé bí àwọn tí wọn ti tọ̀ ọ̀ wò pé Olúwa dára, tí wọn sì jẹ̀ “ìran àyànfẹ̀.” “Ọ̀pòlọ̀pò” n kọ̀ lé orí iyanrìn, sùgbọ̀n “diẹ” ni a yàn.

Ìtàn ìran Káini jẹ̀ okùn iṣòtẹ̀ kan nínú àrìyá àwọn orúkọ, nítorí àwọn orúkọ náà n ẹ̀sàfihàn ọ̀gọ̀ èniyàn tí ó jẹ̀ asán, tí n múni lọ̀ sí ìrìn-àjò aláini ipinnu léyìn tí ọ̀run ti lù ú. Ní fifi ikilò náà sílẹ̀, ìran Káini n jẹ̀wọ̀ irú ọ̀rìṣà èké kan, tí a fi agbára ìgbẹ̀san èniyàn bo, tí a sì ọ̀jù fún nípasẹ̀ iṣẹ̀ ọ̀nà èniyàn, tí n dá àṣà irin kan sílẹ̀; ẹ̀wà ni í ẹ̀se, sùgbọ̀n oníwà ipá, tí kò sì ní èso ìrètí. Gbólòhùn ikeyin náà jẹ̀ àkótán iwòye ìránṣẹ̀ tí ó wà nínú àwọn ìran méjọ̀ Káini tí a ti yọ̀ láti inú àwọn orúkọ náà.

Ìran Sẹ̀ti dáhùn sí ìran Kaini pẹ̀lú oore-ọ̀fẹ̀. Nínú àìlera èniyàn tí a ti yàn fún aráyé, àwọn tí n pe Ọ̀lọ̀run yóò rí ìbànújẹ̀ wọn yí padà sí iyin bí ọ̀run ẹ̀se n sọkalẹ̀. Nípa rírìn lójú ọ̀nà ní iṣòtítọ̀, ọ̀nà tí n gòkè lọ̀ sí ọ̀gọ̀, lákòókò àdánwò, títi igbe “ìrètí” yóò fi dé, ó mú ìsinmi wá, nípasẹ̀ omi ìgbàlá. Ọ̀rọ̀ ikeyin náà jẹ̀ àkótán iwòye ìránṣẹ̀ tí ó wà nínú ìran méjọ̀ Sẹ̀ti tí a ti rí jáde láti inú àwọn orúkọ náà.

Ídí tí a fi pín ìran méjọ̀ náà sí ẹ̀gbẹ̀ méjì, tí ọ̀kọ̀ọ̀kan jẹ̀ ìran mẹ̀rin, ni a ti fi idí rẹ̀ múlẹ̀ nínú ìgbésẹ̀ àkókò májẹ̀mù náà, nígbà tí a ẹ̀se ìdánimò àṣotélẹ̀ ìgbẹ̀kùn ní Ejibiti gégé bí ọ̀dún 400, àti pé pẹ̀lú, ọ̀dún 400 náà yóò parí ní ìran kẹ̀rin. Nígbà tí a bá fi ẹ̀rì Pọ̀lù kún àṣotélẹ̀ májẹ̀mù alpha náà, ó mú kí àkókò méjì ti ọ̀dún 215 jáde, èyí tí ìran mẹ̀rin kọ̀ọ̀kan dá sílẹ̀ nínú àkókò kọ̀ọ̀kan. Ìran méjọ̀ náà, nínú ọ̀dún 430, dúró fún àkókò méjì ti ọ̀dún 215. Fáraò rere tí ó mọ̀ Jósẹ̀fù ni ó ọ̀jù fún àkókò àkókò. Léyìn ọ̀dún 215, Fáraò tuntun kan wà, tí kò mọ̀ Jósẹ̀fù. Nígbà náà ni ẹ̀gbẹ̀ ìran mẹ̀rin tí ó tẹ̀lé e bẹ̀rẹ̀.

Ìran méjọ̀ tí a pín dọ̀gba sí àkókò méjì, tí a sì fi àmì hàn gbangba gégé bí àkókò tirẹ̀ ti ìran mẹ̀rin, n fi itoyè mú ilò àwọn ìran méjọ̀ ti Kéèni àti ti Sẹ̀ti ní ọ̀nà kan náà. Nígbà tí a bá ẹ̀se ilò yẹ̀n, iwọ̀ yóò rí àwọn ìran méjọ̀ ti Sẹ̀ti ní itòsì pẹ̀lú àwọn ìran méjọ̀ ti Kéèni. Kéèni dúró fún ọ̀pọ̀ èniyàn tí wọn gba àmì ẹ̀ranko náà, Sẹ̀ti sì dúró fún diẹ̀ nínú wọn tí wọn gba èdidi Ọ̀lọ̀run. Kéèni ni àmì ẹ̀dá èniyàn, Sẹ̀ti sì ni àmì ẹ̀dá èniyàn tí a darapọ̀ mọ̀ Ìwà-Ọ̀lọ̀run nínú àyíká májẹ̀mù Nóa, nígbà tí; ilà-ọ̀mọ̀ Jósẹ̀fù àti Mósè wà nínú àyíká májẹ̀mù Ábrámù.

Léyìn náà, nínú orí kọ̀kànlá, ìtàn ìran àwọn èniyàn àyànfẹ̀ ni a ẹ̀sàfihàn nípasẹ̀ orúkọ mẹ̀wáá láti ọ̀dọ̀ Ẹ̀mu títi dé Ábúrámù. Orí kọ̀kànlá ni ìtàn ilé-iṣọ̀ Bábẹ̀li, sùgbọ̀n ó tún jẹ̀ ìtàn ìran àwọn èniyàn àyànfẹ̀, gégé bí a ti ẹ̀sàpẹ̀rẹ̀ wọn nínú Ábúráhámù. Orí kọ̀kànlá ẹ̀sàfihàn àwọn èniyàn àyànfẹ̀ kan tí wọn yóò wọ̀ inú májẹ̀mù onípele méta pẹ̀lú Ọ̀lọ̀run. Ìgbésẹ̀ kẹ̀ta àti ikeyin ni ẹ̀bọ̀ Ísàkì nínú orí kejilélógún. Orí “kọ̀kànlá” ni ibẹ̀rẹ̀ alifà, orí “kejilélógún” sì ni ọ̀pin òmẹ̀gà. Ìgbàgbọ̀ tí a nílò láti gbọ̀ ohùn Ọ̀lọ̀run nínú itumò àwọn orúkọ, kò yàtò sí ìgbàgbọ̀ tí a nílò láti gbọ̀ ohùn Rẹ̀ nínú ikà àwọn nọ̀mbà Ọ̀rọ̀ Rẹ̀. Ilò kan ti ìtàn ìran tí àwọn onímò ẹ̀kọ̀ ìsìn kò gbé yẹ̀ wò, ni ìtàn ìran Íṣimáẹ̀li, àmì àpẹ̀rẹ̀ Íslámù.

Àwọn wònyí sì ni orúkọ àwọn ọmọ Ísímáẹ̀lì, gégé bí orúkọ wọn, gégé bí iran wọn: àkóbí Ísímáẹ̀lì ni Nébáyótì; àti Kédàrì, àti Ádíbéẹ̀lì, àti Míbísámù, àti Míşímà, àti Dúmà, àti Màsà, Hádàrì, àti Témà, Jétúrì, Náfìşì, àti Kédímà: àwọn wònyí ni ọmọ Ísímáẹ̀lì, àwọn wònyí sì ni orúkọ wọn, gégé bí ilú wọn, àti gégé bí àgọ olódi wọn; ọmọ-aládé méjilá gégé bí orílẹ̀-èdè wọn. Genesisi 25:13–16.

Nígbà tí a bá şètò ìtumò àwọn orúkọ méjilá wònyí sínú gbólóhùn kan, ó kà báyii pé, “Ní ọ̀nà àşotélẹ̀, àwọn ọmọ Ísímáẹ̀lì jẹ̀ ènìyàn aláwọ̀ dúdú tí n so èso, tí a sì mò sí olókíkí gégé bí jagunjagun, şùgbón tí wón ti bínújẹ̀ ní ti ìtàn àti ní ti àşotélẹ̀ ní August 11, 1840, àti léyìn nàà ní September 11, 2001. A n pè wón ní àwọn ọmọ ilà oòrùn nínú ìtàn Bíbélì. Wón ti Arabia wá, níbi tí a ti n gbin àwọn turaré oòrùn dídùn tí a n lò nínú işe ijosin ibi mimọ Heberu. Ọ̀rọ̀ nàà “assassins” ni a ti mú jáde láti inú ìtàn Islam, ó sì n şojú ikú tí a mú wá ní idákẹ́jẹ̀. Ní àkókò àwọn Crusades, Islam ti pa Yúróòpù Kátólíkì mó, ó yí i ká, ó sì dó ti i, şùgbón idènà tí ó tẹ̀ lé e samisi dídé itura ti 1840 sí 1844, àti pẹ̀lú láti 9/11 tí tí dé ipèyà òfin Ojọ̀-isinmi. Ìtumò àwọn orúkọ méjilá àwọn ọmọ Ísímáẹ̀lì ni gbogbo wón dúró nínú gbólóhùn tí ó şáájú nípasẹ̀ irú èyà létà tí a fi tútù hàn.”

Àwọn orúkọ mewaà-lé-méjì ti idílẹ̀ Ísímáẹ̀lì dúró fún mètálá, bí a bá kà Ísímáẹ̀lì sí inú àkójo nàà. Mètálá ni nọmbà àpeṣere tí “işotẹ̀,” èyí tí Hagari şe, tí ó sì mú kí Ábúrahámù jẹ̀ kí a lé Hagari àti Ísímáẹ̀lì jáde. Pọ̀lù lo işelẹ̀ nàà láti şapèjúwe lílẹ̀ Ísirelì igbàni jáde gégé bí àwọn ènìyàn májẹ̀mù Olórùn, ní àkókò kan nàà tí Ó n fi májẹ̀mù múlẹ̀ pẹ̀lú aya Kristeni Rẹ̀.

Nítorí a ti kọ ọ pé, Ábúrahámù bí ọmọkúnrin méjì; ọkan nípasẹ̀ ọmọ-òdọ̀binrin, èkejì sì nípasẹ̀ obinrin òmìnira. Şùgbón ẹni tí a bí láti inú ọmọ-òdọ̀binrin ni a bí gégé bí èyà ara; şùgbón ẹni tí a bí láti inú obinrin òmìnira jẹ̀ nípasẹ̀ ilé. Àwọn nńkan wònyí jẹ̀ àkàwé: nítorí wón jẹ̀ májẹ̀mù méjì; ọkan láti orí òkè Sínàì, tí n bí sí idè, èyí tí í şe Ágàrì. Nítorí Ágàrì yí ni òkè Sínàì ní Arábíà, ó sì bá Jérúsálẹ̀mù ti isinsin yí mu, ó sì wà nínú idè pẹ̀lú àwọn ọmọ rẹ̀. Şùgbón Jérúsálẹ̀mù tí ó wà lókè jẹ̀ òmìnira, ẹni tí í şe iyá wa gbogbo. Nítorí a ti kọ ọ pé, Yọ, iwọ aláimọ̀ tí kò bí ọmọ; bú síta, kí o sì ké, iwọ tí kò robí: nítorí ọlọpọ̀lọpọ̀ ni àwọn ọmọ ti ẹni tí a fi sílẹ̀ ju ti ẹni tí ó ní ọkọ lọ. Njẹ̀ àwa, ará, gégé bí Ísáákì ti rí, ni àwọn ọmọ ilé. Şùgbón gégé bí nígbà nàà ẹni tí a bí gégé bí èyà ara şe n şe inúnibini sí ẹni tí a bí gégé bí Ẹmí, beẹ̀ ni ó rí nísinsin yí pẹ̀lú. Síbẹ̀síbẹ̀, kí ni Ìwé Mímọ̀ wí? Lé ọmọ-òdọ̀binrin nàà jáde pẹ̀lú ọmọ rẹ̀: nítorí ọmọ ọmọ-òdọ̀binrin nàà kí yòò jẹ̀ ajogún pọ̀ pẹ̀lú ọmọ obinrin òmìnira. Nítorí nàà, ará, kí í şe ọmọ ọmọ-òdọ̀binrin ni àwa, bí kò şe ti obinrin òmìnira. Gálátìà 4:22–31.

Işimaeli jẹ̀ àpeṣere èşin Islam, Hágàrì sì, iyá Işimaeli, jẹ̀ àpeṣere ijọ májẹ̀mù ikú. Isaaki jẹ̀ àpeṣere èşin Kristeni, Sàrà sì jẹ̀ àpeṣere ijọ májẹ̀mù iyè. Nítorí èyí ni Işimaeli fi bí ọmọkúnrin méjilá, nítorí pé méjilá jẹ̀ àpeṣere àwọn ènìyàn májẹ̀mù Olórùn, Islam sì jẹ̀ ifarawe èké àwọn ènìyàn májẹ̀mù Olórùn.

Àwọn ìtàn idílẹ̀ méjì wà fún Kristi nínú àwọn Ìhìn Rere. Ọkan wà nínú Matteu, èkejì sì wà nínú Luku.

Jakọbu sì bí Josefù, ọkọ Màrìà, ẹni tí a bí Jésù láti inú rẹ̀, ẹni tí a n pè ní Kristi. Nítorí nàà gbogbo iran láti ọdọ̀ Ábúrahámù tí tí dé Dáfídì jẹ̀ iran mẹ̀rìnlá; àti láti ọdọ̀ Dáfídì tí tí dé igbèkùn sí Babiloni jẹ̀ iran mẹ̀rìnlá; àti láti igbèkùn sí Babiloni tí tí dé Kristi jẹ̀ iran mẹ̀rìnlá. Ní báyii ni ibi Jésù Kristi şe rí: Nígbà tí a ti fi Màrìà iyá rẹ̀ fún Josefù ní ifèsùn, kí wón tó dé ọdọ̀ ara wón,

a rí i pé ó lóyún nípasè Èmí Mímó. Matteu 1:16–18.

Ìtàn iran Mátíù fi igbà mēta tó dógba, ti mērinlá-mērinlá, hàn, tí wón sì para pò jé àkókò kan ti méjilélógójì. Kristi ni omega ti itàn mājèmu ní ibátan sí Mósè gégé bí alfa ti itàn mājèmu. Mósè soṭelè pé Kristi yóò jé “bí ara rẹ.” Mósè ní àkókò mēta ti ogójì odún nínú ayé rẹ ti ogórùn-ún odún méjilélógún. Gbogbo àkókò ogójì odún nínú ayé Mósè, nígbà tí a bá fi ilà lé ilà, n parí ní Kádēsì, àpẹrẹ 1863 àti òfin Ojọ Àìkú. Àwọn àkókò mēta ti Kristi parí ní Dáfidi, igbèkùn ní Bábílónì, àti nígbà tí Kristi fi èjè Rẹ jẹrì mājèmu náà lórí àgbélébùú. Dáfidi dúró fún gbígbé ijọ oníségun sókè ní òfin Ojọ Àìkú, ilà kejì sì fi hàn pé a n gbé àwọn wúndiá ašiwèrè lọ sí Bábílónì, ní òfin Ojọ Àìkú. Àkókò kẹta parí ní àgbélébùú, èyí tí, lẹkkan sí i, jé àpẹrẹ òfin Ojọ Àìkú níbi tí Kristi ti fi mājèmu Ábúrahámù jẹrì pèlú egbèrún lònà ogórin mērin àti mājèmu Nóa pèlú ọpò èniyàn nílá.

Ohun tí a lè lóye nígbà tí a bá fi àwọn ilà méjèèjì wònyí lélé lórí ara wón jé ohun iyanu. Ogórùn-ún odún méjidínlógún Mósè ní isopò pèlú odún 120 ti Noa, àti iran méjilélógójì ti Kristi ní isopò pèlú antikristi tí yóò jọba fún oṣù àpẹrẹ méjilélógójì ní òfin Ojọ Àìkú.

Oluwa sì wí pé, Èmí mi kì yóò máa bá èniyàn jà títi láé, nítorí pé eran-ara ni òun pèlú: sùgbón ojọ rẹ yóò jé ogórùn-ún odún méjidínlógún. Jẹnèsìsì 6:3.

Pèlú itàn-idílé tí Mátíù kọ, èyí tí ó fi mājèmu Ábúrahámù hàn ní pàtàkì, itàn-idílé Kristi, gégé bí Luku ẹ gbé kalẹ, lọ títi dé iṣedá, nípa bẹẹ ó sì n fi mājèmu iyè tí Adamu rú ní Édeni hàn ní pàtàkì. Itàn-idílé Luku bèrè pèlú Jèsù, ó sì n tò sèyin nípasè itàn-idílé Rẹ títi dé Adamu, ẹni tí a dá mọ gégé bí omo Olorun. Ilà náà parí pèlú Adamu kejì pípé, ó sì bèrè pèlú Adamu kìn-in-ní pípé. Láti ọdò Adamu kìn-in-ní títi dé Adamu kejì ni a gbé kalẹ gégé bí iran mētadínlógórin.

Àwọn itàn idílé inú Ìwé Mímó dúró fún àwọn ilà òtító. A sèṣe dá ọpọlọpọ wón mọ tí ó ju àwọn ẹlẹrì tí ó yẹ láti fidí òtító múlẹ lọ. Àwọn ilà idílé náà ní ohùn àwọn imúṣe itàn àti àwọn àsoṭelè ojọ iwájú, wón sì tún ní ohùn Palmoni, Alákansí Iyanu ti àwọn ašírí, níwón bí àwọn àdìtú nómà tí a fi sínú àwọn ilà náà ẹ pèsè ohùn kejì. A gbọ àwọn ohùn méjì wònyí pèlú ohùn kẹta miiran, ohùn Onímò-Èdè Iyanu, ẹni tí ó dá tí ó sì n šakóso ohun gbogbo, pèlú orúko àwọn èniyàn, àwọn ibi, àti àwọn nìkan.

Nígbà tí Johanu yípadà láti wo ohùn tí ó wà léyin rẹ, ó dàbí ohùn ọpọlọpọ omi; nígbà tí Daniẹli sì ní iran kan náà, ohùn Rẹ jé ohùn ọpò èniyàn. Ihin tí ó wà lórí ààyè Ìwé Mímó, pèlú àwọn orúko tí a rí pèlú ihin náà, àti pèlú iṣirò inú ihin náà, jé ohùn mēta nínú ọ̀nà kan soṣo. Nígbà tí o bá mú ilà kan pèlú àwọn ohùn mētèta náà, tí o sì fi í lé orí ilà miiran tí ó bá a lọ ní afiwe, àwọn ohùn mēta náà di ọpò ohùn.

Ohùn kan sì jáde láti inú itẹ náà, wí pé, Ẹ yin Olorun wa, gbogbo èyin iránsẹ rẹ, àti èyin tí n bèrè rẹ, àti kékeré àti nílá. Mo sì gbọ bí ẹni pé ohùn ọpọlọpọ èniyàn nílá kan, àti bí ohùn omi púpọ, àti bí ohùn ààrà alágbára, tí n wí pé, Halleluyah: nítorí Olúwa Olorun Olódumarè n jẹ oba. Ifihàn 19:5, 6.

Àwọn itàn iran kan lára àwọn tí ó ẹ pàtàkì jùlọ ni a rí nínú àwọn oba Israẹli. Àwọn oba méje àkókò ti Israẹli, ijọba àrìwá, parí pèlú Ahabu, Jesebeli àti Eliya, nípa bẹẹ wón n sojú òfin Ojọ-Àìkú. Ilà iran àwọn oba méje ikeyin ti ijọba àrìwá bèrè láti òfin Ojọ-Àìkú, ó sì parí ní iparí

àkókò idánwò èniyàn, nígbà tí Mikaeli yòò dide nínú Dánièlì 12. Àwọn ọba méje àkókó ti Juda n sáfihàn itàn láti òfin Ojọ-Àikú tí tí di igbà tí Mikaeli yòò dide, àwọn ọba méje ikeyin si n tọka si itàn tí n dari sí òfin Ojọ-Àikú. Ilà iran méji ni ó wà, àwọn méjèjì si ní itàn alfa àti itàn omega. Itàn alfa ni àkókò láti 9/11 tí tí dé òfin Ojọ-Àikú, àkókò omega si ní láti òfin Ojọ-Àikú tí tí dé iparí àkókò idánwò. Àwọn ọba méje àkókó ti Israèli bá àwọn ọba méje ikeyin ti Juda mu; àwọn ọba méje ikeyin ti Israèli náà si bá àwọn ọba méje àkókó ti Juda mu.

A ó bá a lo síwájú nínú àpilẹkọ tí ó tẹlé.

“E Dúró Şinşin Títí dé Òpin”

“[Ifihan 1:1, 2, gégé bí a ti sọ ọ.] Gbogbo Bíbélì jẹ ifihàn; nítorí gbogbo ifihàn sí èniyàn n bọ wá nípasẹ Kírísítì, gbogbo rẹ si dojúkọ ọ. Olorun ti bá wa sọrò nípasẹ Omo Rẹ, eni tí àwa jẹ tirẹ nípasẹ ishedá àti nípasẹ irapadà. Kírísítì tò Jòhànù wá nígbà tí a ti lé e lo sí erékùşù Pátímòşì láti fi òtítọ fún un fún àwọn ojọ ikeyin wònyí, láti fi hàn án ohun tí yóò şelẹ láipẹ. Jesús Kírísítì ni olùgbó-kẹlẹ nlá tí ifihàn Olorun. Nípasẹ rẹ ni a fi ní imò nípa ohun tí ó yẹ kí a retí nínú àwọn iselẹ iparí itàn ayé yí. Olorun fi ifihàn yí fún Kírísítì, Kírísítì si fi í sọ fún Jòhànù.”

“Jòhànù, omo-eyin àyànfẹ náà, ni eni tí a yàn láti gba isipayá yí. Oun ni eni ikeyin tí ó şé kù nínú àwọn omo-eyin àkókó tí a yàn. Lábé isètò Májèmú Tuntun a fi olá fún un gégé bí a ti fi olá fún wòlì Dánièlì lábé isètò Májèmú Láéláe.”

“Àşẹ tí a ní láti fi ránşẹ sí Johanu şe pàtàkì tò bẹẹ tí Kristi fi wá láti ọrun wá láti fún iranşẹ Rẹ ní í, ní fífi fún un pé kí ó rán án sí àwọn ijo. Àşẹ yí ni yóò jẹ ohun ikékọọ wa pèlú isóra àti àdúrà; nítorí a n gbé ní àkókò kan tí àwọn èniyàn tí kò wá lábé èkọ Ēmí Mímọ yóò mú àwọn èkọ èké wólé. Àwọn èniyàn wònyí tí n dúró ní ipò gíga, wón si ní àwọn èròngbà tí ó kún fún ifẹ-àgbà tí wón fẹ mú şẹ. Wón n wá ọnà láti gbé ara wón ga, àti láti yi gbogbo ifarahàn nikan padà pátápátá. Olorun ti fún wa ní àşẹ pàtàkì láti dààbò bọ wá kúrò lódò irú àwọn eni bẹẹ. Ó pa á láşẹ fún Johanu pé kí ó kọ ohun tí yóò şelẹ ní iparí àwọn iselẹ itàn ayé yí sínú iwé.”

“Léyìn ikojá àkókò náà, Olorun fi àwọn ilàna iyebiye ti òtítọ isinsin yí lé àwọn omo-eyin olóòótọ Rẹ lówó. A kò fi àwọn ilàna wònyí fún àwọn tí kò ní ipa kankan nínú fífúnni ní ihin isẹ ángèlì àkókó àti èkejì. A fi wón fún àwọn oşişẹ tí ó ti ní ipa nínú isẹ náà láti ibèrèpèpè.”

“Àwọn tí wón ti gba inú àwọn irírì wònyí kojá gbọdọ dúró gígún bí àpáta sí àwọn ilàna tí ó ti sọ wá di Àwọn Adventist Ojọ Keje. Wón gbọdọ jẹ alábáşişẹ pọ pèlú Olorun, ní fífi ẹrí náà dipọ, àti ní fífi òfin náà dimọ láàrín àwọn omo-eyin Rẹ. Àwọn tí wón kópa nínú idásilẹ isẹ wa lórí ipilẹ òtítọ Bíbélì, àwọn tí wón mọ àwọn àmì ọnà tí ó ti tọka sí ọnà tí tí, ni a gbọdọ kà sí oşişẹ tí iye wón ga jùlọ. Wón lè sọ láti inú irírì ara wón nípa àwọn òtítọ tí a ti fi lé wón lówó. Àwọn okùnrin wònyí kò gbọdọ jẹ kí a yí igbàgbọ wón padà sí àìgbàgbọ; wón kò gbọdọ jẹ kí a gba àsíá àngèlì kẹta kúrò ní ọwọ wón. Wón gbọdọ di ibèrè igbèkẹlẹ wón mú şinşin títí dé òpin.

“Olúwa ti kéde pé a óo tún sọ itàn àtijọ bí a şe n wọ inú isẹ iparí. Gbogbo òtítọ tí Ó ti fi fún wa fún àwọn ojọ ikeyin wònyí ni a gbọdọ kéde fún ayé. Gbogbo ọwọn tí Ó ti fi múlẹ ni a gbọdọ fún lókun. A kò lè yọ ara wa kúrò lórí ipilẹ tí Olorun ti fi múlẹ nísinsin yí. A kò si lè wọ inú ètò ajoy tuntun kankan nísinsin yí; nítorí èyí yóò tumọ sí ipèyindà kúrò nínú òtítọ.

“Ó yẹ kí a sọ iṣẹ́ ìránṣẹ́ iṣẹ̀gùn di mímọ́ kí a sì wẹ́ ẹ́ kúrò nínú ohun gbogbo tí yóò sọ ìgbàgbọ́ àwọn onígbàgbọ́ di aláìlera nínú ìrírí ìgbàani àwọn èniyàn Ọlórún. Édeni, Édeni ẹlẹwà, ni a sọ di aláìní ọlá nípasẹ̀ itẹ̀wọ̀gbà ẹ̀ṣẹ̀. Ó ẹ̀ pàtàkì nísinsinyí láti tún ìrírí àwọn ọ̀kúnrin tí wọn kó ipa nínú ìdásílẹ̀ iṣẹ́ wa ní ìbèrẹ̀ ẹ̀.”

“Nígbàdẹ̀-nígbàdẹ̀ a máa n ka ìròyìn ikú àwọn èniyàn nílá ayé. Àkókò wọn dé lójijì, bíi ní iṣẹ́jú kan ṣoṣo. Ọ̀pò, tí a rò pé wọn wà ní ìlera rere, ni ó kú léyìn àsè kan, tàbí léyìn tí wọn ti gbé ètò ìmọ̀tara-ẹ̀ni-nìkan kalẹ̀ fún gbígbé ara wọn ga. Ọ̀rò náà sì jáde pé, ‘A ti darapò mọ́ àwọn òriṣà rẹ; ẹ̀ fi í sílẹ̀ nìkan.’ Èyí tùmò sí pé Olúwa kò tún dáàbò bo ó mọ́ kúrò nínú ìpalára. Ikú ojijì a dé, kí ni iṣẹ́ ìgbésí-ayé rẹ̀ sì tọ́? Ìgbésí-ayé rẹ̀ ti jẹ́ ikùnà. Igi náà a wó, nítorí agbára tí ó ti n di í mú fi í sílẹ̀ fún ẹ̀bọ̀ òriṣà rẹ̀.”

“Àwọn ọ̀kúnrin àti àwọn obìnrin ti gba ara wọn sínú wíwá ohun kan láti máa gbádùn. Wọn ta ọ̀kàn wọn lásán, Ọlórún sì yọ́ ifaradà pípẹ́ Rẹ̀ kúrò. A fi wọn sílẹ̀ fún ohun tí wọn yàn.

“Àwọn kan wà tí, bí wọn tilẹ̀ n jẹ́wọ́ pé àwọn gbà òtítọ́ ìsinsin yíi gbọ́, wọn ti sọ ìgbàgbọ́ wọn di ẹ̀lẹ̀gàn, wọn sì kò láti rìn nínú ìmọ̀lẹ̀. Ta ni yóò fi àwọn ilànà amúnimọ̀ra àti ti ayé wọn sílẹ̀ báyií? Ta ni yóò báyií tiraka láti mọ́ iye ọ̀kàn? Kí ni yóò ẹ̀ ọ̀kúnrin lérè bí ó bá jèrè gbogbo ayé, tí ó sì pàdánù ọ̀kàn ara rẹ̀? Tàbí kí ni ọ̀kúnrin yóò fi fún ní pàṣípààrò fún ọ̀kàn rẹ̀? Sẹ́ ebi n pa yín, ò̀ngbẹ̀ sì n gbẹ̀ yín fún búrédì iyè àti omi ìgbàlà? Sẹ́ ẹ̀ mọ́ iye àwọn ọ̀kàn wònyí tí Kristi kú fún? Sẹ́ àwọn tí a yẹ́ kí wọn jẹ́ Kristeni n gbé ní ìbámu pẹ̀lú ìjẹ́wọ́ ìgbàgbọ́ wọn bí? Sẹ́ wọn mọ́ iye ọ̀kàn? Sẹ́ wọn n tiraka láti sọ ọ̀kàn wọn di mímọ́ nípasẹ̀ ìgbọ̀ràn sí òtítọ́?”

Manuscript Releases, volume 20, 150, 151.